Nro 83.

# KURYER LITEWSKI

Za Naywyżſzém Dozwoleniem
IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 15. PAZDZIERNIKA 1802. ROKU WE SRODĘ

*z Wilna 14. Października.*

Odebraliśmy pismo JP. Rogozińskiego Komisarza zarządzaiącego dobrami Graffa Worcella na Ukrainie; donosi że w kilku wioskach kazał zaſzczepić ospę krowią kilkuset osobom; skutek naypomyślnieyſzy pokazał tu, co iuż ztwierdziło doświadczenie na innych mieyscach; wſzyscy bez przypadku wyſzli zdrowo. Nie zbywa Gubernii Wileńskiey na obywatelach równie oświeconych, którzy na dobro poddaństwa używaią wynalazku ſzczęśliwego; tak uczynili niedawno w okolicach miasta Guberńskiego JJPP. Pis: Morikoni, Stolnik Hornowski, Sędzia Wierzbowicz, Umiastowski, wzór dla innych chwalebny.

*z Petersburga V. S. 3. Października.*

Alexopolskiego regimentu muſzkietyerów Podpółkownik Liński na własną prosbę uwalnia się od służby z rangą Półkownika; Briskiego batalionu garnizonowego Major Stal z rangą Podpółkownika. Regimentu grenadyerów Astrachańskiego Półkownikowi Graffowi Munich, od armii Majorowi Diatłow oświadczono ukontentowanie Naywyżſze, za pilne wykonanie obowiązku na nich włożonego; obydwa naznaczeni Adjutantami Cesarzewicza W. X. KONSTANTYNA. Dyrektor Aſsygnacyinego banku Aktualny Tayny Konsyliarz Swistunow uwalnia się od obowiązku, w nagrodę długich i nienagannych usług zatrzyma pieniądze stołowe, i zasiadać będzie w Senacie, jakoteż w Komiſsyi ſzkół narodowych; Bank według Ukazu 8. Września należy do Ministra Graffa Wasilewa.

*Dokończenie Manifestu o Ministeryach.*

6. Obowiązki Ministra handlowego, pod którego zarządzeniem iest Collegium handlowe i urzędy celne, zastawuiemy na osnowie dawnieyſzey.

7. Minister oświecenia publicznego, edukacyi młodzi, i rozkrzewienia nauk, ma pod swoim dozorem rząd ſzkół, i wſzystko co do niego należy, Akademie: Scyencyi, Roſsyiską; Uniwersytety, wſzelkie funduſze edukacyi poświęcone, te wyiąwſzy, których opiekę przyiąć raczyła Matka Naſza IMPERATOROWA JMC MARYA. Do niego należą Drukarnie Skarbowe i prywatne, jeżeli z pierwſzych niektóre oddane nie są dozorowi ſzczegulnemu. Cenzury, wydawanie gazet, i pism peryodycznych, biblioteki narodowe, zbiory rzadkie, gabinety, muzea i cokolwiek służy do rozſzerzenia oświecenia.

8. Ministrowie: Wnętrzny, zagraniczny, sprawiedliwości, skarbowy, oświecenia mieć będą pomocnika z tytułem Towarzyſza.

9. Każdy Minister ciągle korrespondować powinien z Departamentami sobie podległemi, i wiedzieć o wſzystkich intereſsach, które się w nich toczą; o tych Departamenta maią przesyłać Ministrom rapporta tygodniowe, przekładać trudności, jakoteż potrzebę rychłey decyzyi. Minister wſzystko zważywſzy da odpowiedź gdy zechce ostateczną, uwagi swoie wyrazi w zaleceniach; które ieśli nie zgodne będą z przełożeniem Departamentów, te mocne są podać nowe uwagi; lecz ieśli Minister zdania nie odmieni; Departament zapiſze opinią w regestrze, rozkaz wykona.

10 Obſzerność władzy Ministrów opiſzemy w instrukcyach osobnych dla każdego. Władza udzielona ieśli mu nie pozwala rozwiązać wątpliwości podaney z Departamentu, zapobiedz stracie czasu, wydatkom nie potrzebnym, i zamieſzaniu ztąd mogącemu wyniknąć; w tenczas Minister dobrze wſzystko roztrząsnąwſzy, nam donieść powinien; przeſzkody, łatwość wykonania, przyczyny i pobudki, zysk i stratę wiernie przekładaiąc. Co zważywſzy, ieśli podane środki pochwalaiąc, widzieć nie będziemy potrzeby odmienienia praw dawnych, stanowienia nowych, rapport własną ręką podpisany odeślemy Ministrowi, dla doniesienia Senatowi i uskutecznienia. W przeciwnym zaś razie każemy napisać Ukaz; ten przez Ministra podpisany póydzie do Senatu.

11. Ministrowie taki rapport niżeli Nam podadzą, kommunikować powinni drugim Ministrom, ażeby we wſzystkich wydziałach rządowych iedność była; o niedopełnienie tego rozkazu Ministrowie mogą Nam czynić przełożenia.

12. Ministrowie przy końcu roku, powinni Nam dać przez ręce Senatu sprawę z Administracyi swoiey, wyiąwſzy taiemne intereſsa; wyrażaiąc na co obrócili wzięte summy, w czém swóy Departament polepſzyli, w iakim iest stanie, do jakiego może przyiść na przyſzłość.

13 Roztrząsnąwſzy w obecności Ministra iego rachunki Senat, żądać może obiaśnienia, weryfikować, porównywać z rapportami prosto z innych stron odebranemi, przeyrzeć Ukazy Naſze. Zatém poda Nam pismo i rachunki Ministra, swóy o nich rapport, przyłączaiąc opinią o administracyi, i stanie intereſsów onemu powierzonych.

14. Jeśli z rapportów Gubernatorskich lub innych Senat postrzeże iż wkradły się bezbrania do administracyi, a intereſsa idą bez porządku z pogwałceniem prawa; natychmiast powinien ſzukać obiaśnienia u Ministrów; a nie odbieraiąc odpowiedzi dostateczney, Nam donosić.

15. Wſzyscy Ministrowie maią mieysce w Radzie Monarſzey, zasiadaią w Senacie. W radzie żaden interes roztrząsany bydź nie może, jeśli niema obecnych 5. Ministrów, tego mianowicie z którego Departamentu rzecz przyſzła. Intereſsa pospolite odbywaią się na radzie z samych tylko Ministrów złożoney; dla rozwiązania większych cała rada zchodzić się będzie raz w tygodniu.

16. Minister używa do pomocy Towarzyſza we wſzystkich intereſsach Departamentu swego, i gdziekolwiek sam bydź nie może. Towarzyſz odpowie za to jedynie co sam podpisał

17. Ministrowie dni wyznaczą w tygodniu pewne i godziny, w które każdy może im przeło-

żyć potrzebę swoią. Dni odmienić nie powinni bez ostrzeżenia przez gazety.

18. Ministrowie nie mieszkaiąc uformuią Kancellarye swoie, przepiszą porządek i sposob ułatwiania interessów; rzecz ułożoną Nam w przeciągu naydaley 3. miesięcy podadzą do potwierdzenia.

19. Ażeby mogli wraz przystąpić do pełnienia obowiązków. Każdy uformować ma tymczasowie kancellaryą z osob wziętych w Departamentach, które maią bydź pod ich zarządzeniem. Te kancellarye trwać nie maią nad 3. miesiące.

*z Wiednia 9. Października.*

W Presburgu Seym odprawił więcey 50. posiedzeń; d. 3. Deputacya wyznaczona do wygotowania podanych artykułów zaczęła swore czynności. — Niedawno w Nicolsburgu mieście Morawii, obrządkiem uroczystym rozdawano Panienkom z obyczayności zaleconym nagrodę imieniem Cesarzowey Jmci; dwie odebrały po 1500. złotych ryńskich posagu; cztery medale złote i ubior. — Tusun Aga poraził Belgradzkich Janczarów; zwyciężeni 200. ludu w bitwie stracili; kilkanaście wozów z ranionemi do miasta przywiozło; zatém nastąpiła ugoda; ustąpiono Adze wioski niektóre; sam otrzymał pozwolenie wniść do twierdzy z 80. ludźmi, gdzie ma urząd wysoki sprawować. Na początku t. m. do Belgradu przyszedł od Sultana rozkaz, ażeby Baszy wkrótce przybyć maiącemu 200. kies wyliczono, z których połowę zatrzymawszy dla siebie, drugą odda żołnierzom. Część summy iuż wysłana do Baszy. — Królestwo Węgierskie podczas pokoiu ma utrzymywać 64. tysiące żołnierza, nie licząc granicznych regimentów. Na początku woyny dać powinno 12. tysięcy rekrutów; podczas kampanii następuiących nie da jednego nawet człowieka. Jesli będzie potrzeba woysko powiększyć, Cesarz Seymowi rzecz przełoży.

W Ratisbonie Deputacya d. t. napisała Conclusum, że Xiążęta Rzeszy, którym się dostaną miasta dziś wolne Cesarskie, zostawią każdemu wolne sprawowanie obrządków religii, nietkniętą własność; słowem wszystkie będą miastami municypalnemi, i uprzywileiowanemi. Przystąpiono zatém do roztrząsania próźb Arcy Xiążęcia Ferdynanda czyniącego imieniem Xiążęcia Modeńskiego, który przełożył, że ztracone dzierżawy we Włoszech przynosiły do chodu mi'lion 50. tys: złot: ryńsk. Brisgau nie czyni nad 100. tys. Rzecz postanowiono przełożyć pośrednikom. Toż samo zrobiła Deputacya względem skarg innych wielu Xiążąt pokrzywdzonych, albo też nie przestaiących na wyznaczoney nagrodzie. — Bywszy Stadhuder d. 29. w Dillemburgu zrzekł się na imie Syna swoiego wszelkich dzierżaw, które otrzymał w Rzeszy. Nowy Pan rozesłał natychmiast Komisarzów dla zaięcia co należy; ponieważ Biskup Fuldeński dotąd iest przeciwny zrobionym układom, woyska Pruskie wniść maią do iego kraiu. — Słychać, że Poseł Francuzki podał nową notę Deputacyi, poprawuiąc i dopełniaiąc proiekt dawnieyszy. Ratisbona i Wetzlar dostać się maią Arcy Kanclerzowi.

*z Paryża 1. Października.*

General en chef Murat z familią wyieżdża do Włoch; niepewna iest wiadomość, że w Medyolanie zastępować będzie pierwszego Konsula w urzędzie Prezydenta. Rownie drugiey pogłosce wierzyć trudno, że woyska Francuzkie rozkaz odebrały bydź gotowemi do ruszenia za Ren do Niemiec, dla przyprowadzenia do skutku indemnizacyi. Rząd nasz zabronił do dzierżaw Europeyskich RPtey zprowadzać Murzynów i Mulatrów. — Brune za dwa tygodni wyieżdża do Constantinopola. — W Barcellonie Król Jmć Katolicki chce widzieć obraz flott ztaczaiących bitwę; wielkie do tego czynią w porcie przygotowania. — W pismach urzędowych żadney wzmianki o zamieszaniach Szwaycarskich; chociaż tu dawno wiemy o zaszłey rewolucyi. — Graf Rumford, Lekarz Jenner wynalazca ospy krowiey, Sicard nauczyciel w Paryżu głuchych i niemych, Xiąże Infantado, Minister Cevallos, przyięci do towarzystwa Ekonomicznego i patryotycznego w Madrycie. — Konsul rozkazał, ażeby zkassowano kontrakta przedanych dobr narodowych podczas rewolucyi za tanio w Gwadalupie i S. Domingo. — Dzisieyszy Senator, były Minister policyi Fouché kupił dobra za 2 milliony liwrów. — General Andreossy czeka wiadomości o wyieździe Lorda Whitworth z Londynu; według etykiety obydwa Posłowie w iedney godzinie stanąć powinni w Calais i Dover. — Umarł Denoé Biskup w Troyes. Wydał wiele dzieł teologicznych; był ieden z nayuczeńszych Prałatów kościoła Francuzkiego. Większy zaszczyt przyniosła temu mężowi chęć szczera przyłożenia się do uspokoienia umysłów; w 10 dni po iego wstąpieniu na stolicę, po całey Dyecezyi przestano mówić o przysięgłém i nie przysięgłém duchowieństwie. Sam daleki od intryg, nie dał się do nich wciągnąć nikomu. Pierwszy Konsul przez szacunek dla Biskupa, kazał sobie donieść w iakim iest stanie familia iego, ktorą wesprzeć gotów. — Jeżeli General Moreau nie zechce przyiąć mieysca ofiarowanego w legionie honorowym, zastąpi iego mieysce Leclerc albo Murat.

D. 5. Co pierwszy Konsul rozumie o Szwaycarskich zamieszaniach, pokazuie pismo następuiące: iest to odezwa iego do 18. Cantonów, dana w nowém S. Cloud mieszkaniu d. 1: „Obywatele Szwaycarscy, powiada, od lat kilku smutna iest postać waszey oyczyzny. Przeciwne iedna drugiey strony przywłaszczaią sobie panowanie; każda z nich rządząc krótko, pamiętała jedynie o własney korzyści, słabą była, nieżdatną do rządzenia. W r. 10. Rząd nayWyższy prosił o wyprowadzenie garstki żołnierza Francuzkiego z Szwaycarów. Cofnołem pokazuiąc iak poważam niepodległość waszego narodu. Aż otoż przebudziły się fakcye z większą niż przedtém zawziętością; Szwaycarska krew przelała Szwaycarów ręka. Zprzeczaliście się trzy lata, ieden nie rozumieiąc drugiego; zabiiać się będziecie lat jeszcze kilka, i zapewne nie porozumiecie się ieszcze. Swiadczą dzieie narodu że wszystkie u was domowe woyny kończyły się jedynie za dzielném Francyi pośrednictwem. Wprawdzie postanowiłem dawno nie należeć do waszych rozruchów, zważaiąc od lat kilku, że rządzący narodem szukali zawsze rady moiey, nigdy iednak nie czynili iak radziłem; nawet częstokroć używali na złe powagi moiego imienia, naciągaiąc do interessu własnego i namiętności swoich. Dziś nie całym bydź nie mogę na klęski u was domowe; wyrzekam się pierwszego przedsięwzięcia; będę posrednikiem Szwaycarskich swarów; lecz ostrzegam: pośrednictwo moie bydź ma skuteczne, iak bydź powinno Francuzkiego i Włoskiego narodów, których imieniem do was przemawiam.

W 5. dni po ogłoszeniu teraznieyszey odezwy, Senat do Berne powróci; wszelkie urzędy po kapitulacyi ztworzone ustaną. Prefektowie powrócą na swoie mieysca. Rozeydą się do domów zbroyne gromady. — Pierwsza i druga półbrygady Szwaycarskie staną w Berne załogą. Te tylko woyska broń zatrzymaią, które pod chorągwiami były od 6 miesięcy. Żołnierze uwolnieni od służby przez Mocarstwa woiuiące, dziś zbroyni, broń złożą każdy na mieyscu swoiego urodzenia. Senat wyśle 3. Deputatów do Paryża; każdy Canton może przysłać swoich. Obywatele którzy od lat 3. byli Landammanami, Senatorami, mieysce mieli w rządzie centralnym, przyiechać mogą do Paryża, i wskazywać środki, iak spokoyność i iedność powrócić do kraiu. Z moiey strony prawo mam oczekiwać, iż żadne miasto, gromada nie postąpi przeciwko moiemu rozkazowi.

Szwaycarowie! zacznijcie żyć w lepszey nadziei. Oyczyzna stoi nad brzegiem przepaści; będzie wnet ratowana; kto z was poczciwy, nie odmówi mnie pomocy do dzieła wielkiego. Lecz jeżeli znaydzie się wielu obywatelów, którzy nie znaiąc cnoty, przesądów i namiętności własnych poświęcić nie chcą dla dobra powszechnego: odrodni jesteście synowie zacnych przodków. Rozsądny człowiek pośrednictwo moie przyiąć powinien za dar Opatrzności, opiekuiącey się losem waszym wśrzód zamieszania i burzy; która niepodległość Szwaycarom dochowała w całości; w moiém pośrednictwie dziś jedyna wam nadzieia. Bo czas nakoniec pomyślić sobie: Patryotyzm i iedność przodków RPtę założyły: duch niezgody zniszczy ią koniecznie. W tym czasie nie ieden powstał narod nowy; co za szkodal gdyby upadał z naydawnieyszych jeden.

*Buonaparte.*

Nie przestaiąc na tey odezwie, Konsul; chcąc mieć gotowość na wszelkie przypadki, iesliby Szwaycarowie powolnemi bydź nie myślili, rozkazał Generałowi Ney zgromadzić w Alsacyi dywizyą; druga wkroczy podobno przez Genewę. — W kraiu i za granicą głoszono, że u nas kilka Departamentów rząd zleie w ieden; podobnym sposobem liczba Ministeryów zmnieyszoną bydź miała. Konsul tym powieściom kazał urzędownie zaprzeczyć. Toż samo służy tylu innym, które częstokroć zbieraią chciwie cudzoziemcy i kraiowi o domowych u nas niesnaskach, rządu zamysłach etc. Do Brestu zawinęły okręta z S. Domingo. Choroby zupełnie iuż ustaią; Murzynów rozbroiono wszystkich. Magazyny żywnością napełnione. Towary Europeyskie w małey cenie. Eskadry z Tarentu i Liworny ieszcze nie przyszły. Znacznieysi obywatele przysłali Konsulowi dziękczynienie za przywrócenie osadom bezpieczeństwa i pokoiu; podobne odebrał Generał en chef Leclerc.

Admirał Leissegnes powrócił do Toulonu. Po zawartey ugodzie z Deiem Algerskim, poszedł z eskadrą do Tunis. Przyięty grzecznie, wysiadł na ląd z Officyerami, miał audyencyą u Beja, któremu przełożył złe obeyście się z ieńcami; prosił ażeby odtąd zchwytanych mieli Afrykanie za woiennych brańców; prosił o wydanie 21 Sardyńczyków na wyspie S. Pierre w domu Konsula Francuzkiego porwanych; ofiarował naostatek odnowienie handlu i związków dawnieyszych; pierwszym warunkiem traktatu nietykalność flagi Francuzkiey i Włoskiey RPtych. Przyiął Bey propozycye, z trudnością uwolnił ieńców; skarżył się iż Francuzcy maytkowie niektórych taiemnie przyieli na okręta. Ofiarował okup Admirał. Zkończyło się wszystko na tém, iż Bey Ambassadora wysłał do Paryża z eskadrą, i podarunki w koniach Arabskich, lwach, strusiach, Gazellach. Bey kilka razy Admirałowi przysyłał woły i inną żywność; Minister iego pierwszy sam rozdał maytkom 6 tys liwr. gratyfikacyi; wzaiemnie otrzymali podarek w materyach drogich fabryki Liońskiey. Ieńców rozmaitym sposobem uwolniono 70.

Posąg Wenery Mediceuszów w Palermo zabrany na okręt, wkrotce tu iest spodziewany. — Generał Beurnoville będzie Ambassadorem w Madrycie. Generał dywizyi artylleryi Marmont pierwszym Inspektorem korpusu swoiego. — Komory celne na granicy Francuzkiey z Piemontem, Nice, Sabaudyą dotąd stoiące, przenieść kazano do granic Piemontu z RPtą Włoską. — Pierwszy Konsul oprócz 100 młodzieńców Piemontkich, którym dał iuż mieysce w Pritaneum, 100 innych teraz przyiąć zalecił do teyże szkoły, z tym względem na miasto i powiat Alexandryi, ażeby z nich 60 synów obywatelskich tu miało wychowanie kosztem publicznym.

### *Od granic Włoskich 24. Września.*

Król Etrusków ieszcze chory, z miasta Pisy nie wyiechał; nakazano znowu po Kościołach modlitwy. — Zgromadzenie prawodawcze RPtey Włoskiey d. 21 zakończyło swoie obrady, na mocy wyroku od Prezydenta przysłanego z Paryża. W dniu ostatnim dało rządowi summę 13 millionów 400 t. liw. na wydatki publiczne. Druga ustawa przenosi dziesięcinę od duchowieństwa dawniey wybieraną, do narodu, z warunkiem iż obywatel raz na zawsze odkupić ią może. Nazaiutrz Wice Prezydent Melzi po wszystkich Departamentach ogłosić kazał, iż ochotnicy mogą wpisywać się do milicyi, gendarmerie zwaney, która z głów tysiąca złożona, będzie utrzymywać spokoyność w kraiu, imać łotrów i zbóyców. — W Turinie Generał Administrator imieniem pierwszego Konsula ustanowił coś podobnego; w 27 dywizyi militarney będą 3 korpusy; z 200 pieszych, 90 konnych każdy składać się powinien; obowiązkiem ich będzie stawiać przed sądem burzycielów domowey spokoyności.

### *Od granic Szwaycarskich 1. Października.*

Kommissya rządowa Cantonu Berneńskiego zawarła z Deputatami Seymu w Schwitz zwołanego umowę następuiącą. „Kongres Cantonów: Ury, Schwitz, Unterwald, Glaris, Appenzel, i Grisonow, umówił się z Cantonem Berneńskim, prześladować zbroyną ręką, tak zwany rząd Szwaycarski, dziś w Lausanne będący, rozwiązać, lub z kraiu wygnać. Na ten koniec obie strony przyimą do związku swoiego inne Cantony, któreby łączyć się z nami pragnęły. Oświadczamy, nie przeszkadzać żadnemu pisania ustaw i praw dla siebie; każdy może pisać konstytucyą według upodobania, stosowną do własnych potrzeb, położenia, i związków z innemi Cantonami; lecz każdy powinien dać przepisaną liczbę żołnierza do pospolitey obrony. Całe woysko będzie pod naywyższą kommendą Generała Bachman, który czynić ma spólnie z radą woienną.„

Wkrótce potém stoiący dziś na czele armii Szwaycarskiey Generałowie: Wattenwyl, Auf-der Mauer przesłali rządowi do Lausanne Manifest własny. „Wola mówią, całego ludu nie iest oboiętna; nie iuż tylko większość głosów, lecz oguł wam przeciwny. Tłumy obywatelów niezliczone garną się do chorągwi naszych; powstaią nawet wieśniacy; iuż wszędy radośnie okrzykniono powrót konstytucyi dawnieyszey; dziś na Seym zgromadzone Cantony czynią odmiany konieczne, dogadzaiąc chęciom i powszechney potrzebie. Cóż więc zostało rządowi? Kray Vaud opuścić, którego mieszkańcy bracia nasi. Z temi walczyć nie myśląc, was Landammana, Stathalterów i Senatorów wzywamy; złożcie władzę w ręku Reprezentantów nowego Seymu; iuż nie iest waszą; zatrzymuiąc niesłusznie, do krwi rozlewu dacie przyczynę; krew zpadnie na głowy wasze. Ruszamy w pole przeciwko wam samym; wchodziemy do kraiu Vaud, przyiaciele mieszkańców. Sami odpowiecie za klęski wyniknąć mogące z odporu daremnego, narażeni na osobiste przypadki, przymuszaiąc do użycia broni lud nasz waleczny, który postanowił umrzeć lub zwyciężyć.

Ciż sami Generałowie Wattenwyl i Mauer pisali do zagrożonych wtargnieniem powiatu Vaud obywatelów. „Nie tayno nam, prawią, iż mniemany rząd Szwaycarski nayokrutnieyszych sposobów używa, chcąc lud przeciw ziomkom uzbroić. Co nas przymusza wkroczyć do waszey oyczyzny; nie złożemy broni przed zupełném rozwiązaniem tego rządu. Ale stawaiąc na granicach ponawiamy oświadczenia dawnieysze: oprócz osob rządowych nikt nie iest nieprzyiacielem naszym; przychodziemy iak bracia do braci; nie myśląc przynaglać nikogo do wyboru tey lub drugiey rządu postaci; upodobaną sami wybierzcie; powrócimy do domów gdy się stanie zadość chęci naszey. Bądźcie śmiali, nie daycie się ustraszyć; nie naruszemy u was bezpieczeństwa i pokoiu. Zołnierz ścisłą karność zachowa. W tych myślach idąc mamy nadzieię,

iż zaufacie słowu naszemu; ſpodziewamy się wzaiemnie przy waszey pomocy i Boskiey opiece dokazać cośmy ſprawiedliwie zamierzyli. ,,

Ta odezwa ſprawić mogła wrażenie na umysłach; iakoż po niektórych mieyscach zaczynali się burzyć wieśniacy; zapobiegł rząd złemu zbroyney siły używaiąc w Grandson; Prefektowi napisać kazał co następuie. ,, Chcecie na własną zgubę lecieć nieszczęśliwi! Rzecz wam nieznośna, że domy i kray cały dotąd zrabowane nie ſą! Słuchaiąc złośliwey namowy zwodzicielów ſpodziewacie się uniknąć gotowey klęski! Za trzy dni pierwsza półbrygada woysk Szwaycarskich staie w Nyon, druga przechodzi Valais rozkazom rządowym posłuszne. Czekamy co powie rząd Francuzki na prośbę o znacznieysze posiłki. Łatwo zgadnąć iaka będzie; roztropność czyliż nie radziła cierpieć i czekać? Chciałem Canton móy ocalić. Nie słuchaliście rozumney przestrogi ziomkowie. Czas poprawić się ieszcze. Czekaycie. Co mi za korzyść gdybym was oszukał? Czyliż dla zrobienia was nieszczęśliwemi pracuię, nocy trawię bezseune, poddaię się niebezpieczeństwu? Zaczekaycie dni kilka; przyidzie odpowiedź z Paryża; wtenczas postąpicie według okoliczności. ,,

Nie zawiodł Prefekt ziomków; odpowiedź Komsula wkrótce do Szwaycarów przyiść musiała; iak będzie przyięta, zgadnąć trudno; tym czasem rozróżnione ſą umysły; iedni Redinga z przyiaciołami maią za naśladowcę Catiliny i innych co własną Oyczyznę zdradzili; drudzy za wskrzesiciela wolności Szwaycarskiey. Czas obiawi zamysły każdego. Na to się zgodzić trzeba, że nakazany ziazd Szwaycarom znakomitszym do Paryża wielkie podobieństwo ma do Lyońskiey Consulty, gdzie Włosi Konsula Prezydentem obrali Tym czasem Reding Seym w Schwitz zagaił 27 Września; było 26 Posłańżów, z Ury, Schwitz, Unterwald, Glaris, Appenzel, Grisonów, Solothurn, Berne, Oberland, Argow, Zug, Basel, Schaffhausen, Baden, Zurich. Z Lucerne, Friburga, Bellinzona, Lugano, Thurgow, S. Gail ſpodziewani. D. 28 z Berne ruszyły woyska z artylleryą do ſzturmowania powtóre Friburga. Generał Mauer rozbroił 800 żołnierzy rządowych, którzy z Lucerne, według umowy, ciągneli do Generała Andermatt; część służbę przyieła w regimencie Roverea. Insurgentów potęga iest znaczna. Jeśli nie zkłonią się umysły do pokoiu, ſpodziewać się trzeba wielkiego krwi rozlania. Z Morat wypędził Andermatt nieprzyiaciela, i 25 ieńców zagarnął. Z Grandson i Iwerdon 400 góralów Orbe opanowało; przybył żołnierz rządowy, gmin się rozbiegł. Generał Bachman stanął w Berne i przyiął kommendę naywyższą; zachęcaiąc żołnierza strony przeciwney do dezercyi, obiecał każdemu iezdcowi płacić louisdorów 15. Bogatsi obywatele daią znaczne ſummy na potrzebę publiczną; wysłano Agentów do Londynu, dla zciągnienia kapitałów Szwaycarskich na banku leżących.

---

R. 1802 Mca 8bra 6 dnia. Uwiadamia się powszechność; iż nocy dzisieyszey uciekł chłopiec poddany z maiętności Jatelun W. Juniewicza, z Parafii Nowo-Trockiey na imie Jerzy Kerdasz czyli Karczowski, maiący lat do osmnastu, urody średniey, twarzy pociągławey bladey, włosów bladawych zapuszczonych, oczu ſzarawych. Lewą ręką grywa na skrzypcach; tąż lewą ręką ie i wszystko robi; mówi po rusku i po polsku; odzienie ma na sobie: Surdut stary barszczowy ſukna Francuzkiego, ſpodnie drylichowe w paski, butów par dwie, kożuch nowy, i innych ruchomości wiele, których w prędkim czasie wiedzieć nie można, naybardziey go poznać można z ręki lewey, bo wszystkie prace lewą ręką odbywa. Ktoby go przeiął, a dostawił do Sądu Niższego Ziem: Ptu Trockiego, lub Jatelun maiątku na gościńcu Kowieńskim ſytuowanego odbierze zupełną nagrodę.

Litewsko Wileński Rząd Guberński donosi, ażeby chcący wziąć z publicznego targu utrzymywanie Wileńskiey stacyi pocztowey, stawali przed tymże Rządem sami, albo przysłali umocowanych z prawnemi dowodami i paręką na termina: 1ſzy d. 15. 2gi d. 20, 3ci d. 24. Października r. 1802.

Litewsko Wileński Rząd Gubernski, na mocy Ukazu Rządzącego Senatu przysłanego do Sądu Głównego Litt: donosi: że Zyd Josiel Fraimowicz na dowod iż nie wiedział o 6 niedzielnym terminie, do przeniesienia appellacyiney ſprawy z Niższego Sądu do wyższego pozwolonym, przypuszcza się do przysięgi; po którey wykonaniu Sąd Główny ma przystąpić do roztrząśnienia iego ſprawy o zagrabienie maiątku przez Szlachcica Krzywobłockiego.

Opuſzczone i w ruinę podane, przez Obywateli, w śrzodku miasta Wilna i po przedmieściach Poſsesye, zmuſzaią Magistrat Wileń: , do wydania przez ninieyſzą publikacyą ostrzeżeuie: że gdy Prawem Konst: 1764 Ru postanowionym jest; aby Poſsesye w mieście Wilnie będące, ruinie podane, za nieprzystąpieniem przez Aktorów, do należney onych reparacyi, przez miasto plus offerenti były sprzedawane; dla tego Magistrat, w exekucyą tego tego prawa, ogulnie wſzystkich maiących w tym mieście i na przedmieściach Pałace, Kamienice, Domy drewniane i Placeł; a przez opieſzałość ruinie i spustoſzeniu pozostawione; aby naydaley do upłynienia roku, od daty ninieyſzey publikacyi, starali się poruynowane zreparować, a puste place należycie zabudować; ostrzega. W przeciwnym zaś zdarzeniu; Magistrat ogłaſza, iż wſzelkie Poseſsye zruynowane, i Place puste; zaięte i przez publiczną licytacyą, w skutek prawa Konst: 1764. Ru sprzedane będą. 1802. Julii 2. dnia.

Litewski Grodzieński rząd Guberński donosi, aby ſukcessorowie zmarłego Półkownika Piotra Zaborowskiego dla obięcia pozostałego po nim folwarku Lipowo w Kobryńskim Powiecie, stawali ſami, albo przysłali plenipotenta z prawnemi dowodami probuiącemi ich ſukcessyą, w Kobryńskim Niższym Sądzie Ziemskim na termin prawem przepisany.

Józef Maiewski pod czas rewolucyi oddalił się z Litwy do Polskiey z półkiem 4; od lat 9 opuszczona przez niego żona Praxeda z Strokowskich Maiewska żadney o mężu nie maiąc wiadomości, upraszа łaskawą publiczność, ażeby ieśli kto wie o życiu onego lub zeyściu, donieść raczył do Konsystorza Wileńskiego, lub redakcyi Gazet Litewskich.